(N°. 44.) (A°. 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 3den JUNIJ.

Militair Bureau.

Den eersten Junij 1830.

Door Zijne Excellentie den Heere Schout bij Nacht, Gouverneur Generaal, is benoemd tot TWEEDE LUITENANT bij de EERSTE AFDEELING der Schutterij alhier, de *Sergeant Majoor* L. RUIJGERS, van dezelfde afdeeling.

De Chef van den Staf,
R. H. ESSER.

BURGERLIJKE STAND.

Gedurende de maand *Mei* zijn geboren:

Van het Mannelijk geslacht 10 personen.
„ „ Vrouwelijk „ 19 „

29.

Gehuwden 1 paar.

OVERLEDENEN.

Den 1sten, *Adriaan* van *Negreb*, oud 45 jaren en 7 maanden.

Den 6den, *Pieter van Geenen*, oud circa 39 jaren.

Den 7den, *Philip Reinhard*, oud 45 jaren.

Den 13den, *Saratje Wilhelmina Thoma*, oud 9 maanden, dochter van *Johanna Louiza Frederica Klijn.*

Idem, *Jacoba Amalia*, oud 5 dagen, dochter van *l'Esperance* van *Saraatje van Martini.*

Den 14den, *Rachel Torres*, oud 45 jaren, huisvr. van *Mozes Henriques Cotino, Jr.*

Den 15den, *John Pegy Oliver Keen*, oud 20 jaren, circa 4 maanden.

Den 20sten, *Salomon*, oud 6 dagen, zoon van *Jacob Salomon Samson.*

Idem, *Christina Carolina Isabella Steffens*, oud circa 38 jaren huisvr. van *Hans Klint.*

Idem, *Johanna Carolina*, oud 10 jaren en 6 dagen, dochter van *Jan Hendrik Zeegelaar.*

Den 21sten, *William Barr*, oud 35 jaren.

Den 22sten, *Daniel Bartholome Claude Brousson*, oud........

Den 23sten, *Abraham Mozes Jessurun*, oud 57 jaren.

Den 24sten, *Hanna*, oud 1 jaar, 4 maanden en 6 dagen, dochter van *Samson Mozes van West.*

Den 25sten, *Elisabeth Johanna Helcus Hubner*, oud 41 jaren, 9 maanden en 16 dagen, huisvr. van *Charles Nicolcus Goede.*

Den 26sten, *Andries Thieler*, oud 25 jaren.

Idem, *Antje* van *Franke*, oud 25 jaren en 8 md.

Den 28sten, *Wilco Pieter Wilkens*, oud 35 jaren en 9 maanden.

Den 31sten, *Jacob Gabaij Fonseca*, oud 15 jaren, zoon van *Abraham Gabaij Fonseca.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS den 21sten Februarij.

Over de sterkte van Algiers zien, wat den zeekant betreft, reeds sedert lang onderscheidene opgaven het licht. Ons blad *le Messager*, aanmerkende dat dit maal de aanval van de landzijde schijnt te zullen geschieden, deelt heden de volgende beschrijving mede van de werken, door welken aan dien kant de stad gedekt wordt.

„Sedert eenige jaren is de oude omwalling der stad met eenige nieuwe fortificatiën versterk geworden. Deze werken zijn uitgevoerd onder opzigt van Italiaansche en Piemontesche ingenieurs, die, verbannen uit Frankrijk, dat hun nieuwe vaderland geworden was, en uit hun eigen land, waar men hen eene schuilplaats ontzegde, in 1815 bij den Dey van Algiers in dienst getreden waren.

„De stad is omsloten door een goeden, met geschut beplanten wal; zij vormt een onvolkomen vierkant; aan den hoek naar de landzijde ligt de citadel, die in goeden staat van verdediging is; aan den hoek ter linkerzijde (uit zee gezien) bevindt zich de poort Babajou; de weg, die er op aanloopt, gaat langs het strand en wordt verdedigd door de aan de kust geplaatste artillerij; van den eersten tot den tweeden hoek heeft de stad eene voortreffelijke verdediging en de poort Barba; aan den derden hoek, die bij het havenhoofd uitkomt, vindt men de nieuwste en fraaiste werken; tusschen den tweeden en derden hoek is de Visscherspoort, die naar de zee uitloopt; aan den derden hoek is de poort, welke naar het havenhoofd voert; in den vierden hoek bevindt zich de poort Barbalouet, en niet ver van daar het fort van gelijken naam; de op deze poort aanloopende weg voert ter regterzijde insgelijks langs het strand, en wordt door de kustbatterijen beschermd.

„Het naast aan den zeekant gelegen gedeelte des ringmuurs wordt door menigvuldige forten verdedigd. Het Keizersfort en het Starrenkasteel, alsook een versterkt kruidmagazijn en eenige gesloten werken, beschermen den weg die noordwaarts van de stad naar Algiers leidt. De andere weg wordt beheerscht door de zeebatterijen ter regterzijde, door een fort met 41 stukken kanon, door een kruidmagazijn en eene kruidfabrijk, welken laatste weder door vier of vijf fortjes verdedigd zijn."

„Sedert dat de Deij eenen aanval van den landkant vreest, besteedt hij dubbele zorg om al die vestingwerken in den besten staat van verdediging te stellen, en hij heeft eene ontzettende hoeveelheid buskruid en werptuig doen vervaardigen.

„Algiers wordt beheerscht door hooge bergen, die onbestijgbaar schijnen; daar echter voor de Franschen alles mogelijk is, kunnen hinderpalen der natuur onze legers geen oogenblik keeren.

„Deze stad, met hare van terrassen voorziene huizen, rijst amfitheatersgewijze langs de kust op, en levert een vrij schoon gezigt van den zeekant; deze begoocheling verdwijnt echter zoodra men de stad inkomt, wier straten zeer naauw zijn en daardoor minder blootgesteld aan de brandende zonnestralen, en beter geschikt om aardbevingen te weerstaan. Dit ten minsten is het gevoelen der ingezetenen. Het volk is trotsch, en snoevend voor eenen weinig te vreezen vijand, maar in een oogenblik van gevaar wordt het eensklaps gedwee en kruipend. Een vinnig doorgezet beleg zal de grootste verwarring onder hen veroorzaken. De Deij, die altijd slecht gehoorzaamd wordt, zal de insubordinatie zien toenemen, inwendige onlusten zullen weldra in de stad uitbersten, en ten dage der kapitulatie zal men verwonderd zijn eene hoogst nederige en onderdanige bevolking aan te treffen, gelijk de Russen zulks in hunnen jongsten veldtogt tegen de Turken hebben ondervonden.

„Algiers militaire magt bestaat hoogst genomen uit acht of tien duizend man geregelde troepen; maar de Deij rekent op nog twintig duizend man kavallerij, welke hij op het eerste sein uit de binnenlanden kan ontbieden. Trouwens deze laatste troepen zijn ongeregeld, en de door den verwinnaar der pijramiden in het werk gestelde krijgskunst kan onze infanterij met voordeel tegen hen overstellen.

„Volgens deze beschrijving, die met de strengste juistheid is gegeven, biedt de aanval tegen Algiers alleen aan den noordkant eenige kans van geluk, alwaar het eerste het Keizersfort en vervolgens het Starren-kasteel, die den toegang beletten, zouden moeten worden veroverd. Daarna zou het noodig zijn bres te schieten zonder den Algerijnen tijd te laten van den eersten schrik terug te komen. Het is volstrekt noodig den aanval met spoed door te zetten, want indien de operatiën gerekt wierden, dan loopt onze armee gevaar, door de uit ondragelijke zonnehitte en een brandenden en zandigen grond ontstaande ziekten sterk te zullen smelten."

Volgens de jongste uit la Guijara ontvangen brieven, bevond Columbia zich in geene mindere gisting dan Mexico. Eene zich te Caracas gevormd hebbende klub heeft *Bolivar* verrader jegens het vaderland verklaard. Zeker advokaat, *Guzman* genaamd, de stem tot zijne verdediging hebbende willen verheffen, is bijna vermoord geworden. Er is een besluit genomen, houdende, dat het departement van Venezuela, daaronder begrepen de geheele uitgestrektheid, welke het oude Venezuela heeft uitgemaakt, zich van het Columbiaansche gouvernement afscheurt en zich aan het gebied van *Bolivar* onttrekt. Al de overige departementen, die zulks insgelijks zouden wenschen te doen, zullen uitgenoodigd worden zich bij Venezuela te voegen. Insgelijks zal de Generaal *Paez* verzocht worden het opperbevel te aanvaarden en onverwijld naar Caracas over te komen, ten einde zich bezig te houden met het bijeenroepen van een congres en het daarstellen van een vertegenwoordigend republikeinsch gouvernement.

Dit besluit is aan den Generaal *Paez* medegedeeld, die zich onmiddelijk tegen den *bevrijder* heeft verklaard. Deze, zegt men, is aan het hoofd van tien duizend man Bogota uitgerukt. Een treffen schijnt onvermijdelijk, ten zij *Paez* ten tweedemale voor *Bolivar* wijke.

Het *Journal de Paris* zegt, dat er tegenwoordig aan de munt voor 25000 franken aan koperen munt ten dienste der Koloniën geslagen wordt, en dat deze som, zoo men zegt, bestemd zou wezen tot eene geheime operatie, waarvan het doel geenszins zoude zijn eene verbetering in het lot der kleurlingen in die gelukkige landen. Het *Journal du Commerce*, hetwelk dit artikel overneemt, voegt er bij: „Wij gelooven voorzeker dat vele lieden plannen koesteren weinig voordeelig voor de kleurlingen, maar het was te wenschen dat onze mede schrijver zich duidelijker uitliet over het gebruik, hetwelk men van die 25000 franken wil maken.

De brik *l'Actif* heeft het geluk gehad op haren togt van Havre naar de Kanarische eilanden, een scheepje met twaalf mannen, twee vrouwen en een kind, hetwelk door den storm in volle zee gesmeten was, te redden. Deze ongelukkige reizigers waren reeds zoo door den honger uitgeput, dat zij eerst bijgebragt hebben moeten worden, alvorens in staat te zijn een relaas van hunne lotgevallen te doen. Voor twaalf dagen van St. Michel, een der Azorische eilanden, vertrokken, om zich naar het slechts eenige mijlen afgelegen eiland van St. George te begeven, waren zij door eene stormvlaag uit het Noordwesten in volle zee gesmeten, zonder van meerderen voorraad voorzien te zijn, dan zij berekend hadden voor eenen togt van 24 uren benoodigd te hebben. Die geringe voorraad, zoo zuinig ook gebruikt, uit vreeze van door gebrek te moeten omkomen, was weldra verteerd. Toen zij het geluk hadden de *Actif* te ontwaren, was het reeds zes of zeven dagen dat zij zich zonder voedsel of water bevonden, en omtrent 200 mijlen dat zij van het punt van hun vertrek afgedreven waren.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 19den Februarij.

Griekenland en Portugal, ziedaar de beide groote onderwerpen, welke onze Kamers in derzelver laatste zittingen hebben bezig gehouden. Met betrekking tot het eerstgemelde land, is hoofdzakelijk in aanmerking genomen, dat het vroegere plan had medegebragt, het nieuwe gouvernement eenigermate ondergeschikt aan de Porte te doen verblijven, en daarentegen deszelfs grondgebied van den ooster oever der golf van Volo, tot den wester-oever der golf van Arta; of om de benamingen der oudheid te bezigen, van de Pagasaesche tot de Ambracische golf, waardoor de nieuwe staat niet slechts het eigenlijk gezegde Oud Griekenland, maar ook het zuidelijk gedeelte van Thessalie bevat zoude hebben; maar dat het doel der verbonden Mogendheden thans in zoo verre veranderd was, om Griekenland geheel onafhankelijk van Turkije te maken, maar ook daarentegen deszelfs grondgebied eenigzins in te korten, en deszelfs grenzen te doen strekken langs het gebergte, hetwelk, van het westen naar het oosten loopende, het oude Griekenland van Thessalie plagt te scheiden, en zulks tot aan den Aspropotamos, welke rivier de grenslijn van het noorden tot het zuiden zou snijden. De oppervlakkige uitgebreidheid van grondgebied is met geene genoegzame juistheid afgemeten, maar wordt berekend omtrent 20,000 vierkante Engelsche mijlen, en dus twee derde van de uitgebreidheid van Ierland of van Schotland te bedragen. Er zal nog een aanzienlijke tijd verstrijken, alvorens de bevolking in eenige evenredigheid tot de vruchtbaarheid der landstreek zal staan, het komt er derhalve minder op aan, om Griekenland eene meerdere uitgestrektheid, dan wel deszelfs onafhankelijkheid en een goed gewijzigd gouvernement te verzekeren. Wanneer de vrede eenmaal gesloten zal wezen, heeft men weinig van eene hernieuwing der vijandelijkheden van de Turksche zijde te vreezen. Reeds sedert lang heeft de geaardheid van dit volk de Europesche natiën van de verpligting ontheven, om hare frontieren aan deszelfs zijde met zware kosten versterkt te houden, en sedert meer dan eene eeuw heeft de Turk nimmer aanvallender, maar slechts altijd verdedigender wijze gestreden. De zuidelijke grenzen van Oostenrijk, de Turksche provinciën belendende, zijn eene platte open streek en evenwel heeft Oostenrijk deszelfs geheele defensiewezen aldaar doen bestaan in een enkel korps provinciale militie, onder den naam van frontie-regementen bekend, en welker dienst uit weinig meer dan den enkelen naam bestaat. Oostenrijk, zal men mogelijk aanmerken, is eene groote Mogondheid; maar ter zee is Griekenland alreeds in staat het hoofd aan Turkije te bieden, en deszelfs bondgenootschap met Engeland zal hetzelve weldra eene overmagt doen verkrijgen, welke het voor Turkije tot eene roekeloosheid zou maken, hetzelve tot vijandelijkheden te tergen. Voorts bragten de jongste bijzondere berigten uit Petersburg, loopende tot den 20sten Januarij, mede, dat Rusland willens zoude zijn, graaf *Capo d'Istrias*, als het hoofd van Griekenland te doen bevestigen, en een congres te

Berlijn zoude verlangen, om aldaar de belangen van dien Staat eindelijk te bepalen; de *Courier* is evenwel van oordeel, dat deze bijzondere berigten geheel van den waren weg afwijken.

In de jongste Noord-Amerikaansche papieren leest men eene boodschap van den president *Jakson* aan het congres; de openlijke strekking dezer boodschap is, om ter beschikking van het congres te stellen eene door *Bolivar* aan den president vereerden gouden medaille, hoedanig een geschenk de constitutie hem verbiedt van eenige vreemde Mogendheid aan te nemen. Het ware doel der boodschap is welligt geweest om bij dezelve de gelegenheid te vinden, van *Bolivar* bedacht te maken, dat het oog van het gemeenebest op hem geslagen is, en hem eene zijdelingsche waarschuwing te geven, zich te wachten aan de opwellingen eener overdrevene eerzucht het oor te leenen, en geenszins den dwaalweg van *Bonaparte* of eenen *Iturbide* in te slaan.

Zie hier op welke wijze onze *Courier* deszelfs goedkeuring te kennen geeft over de tegenwoordige handelwijze van het Nederlandsch Gouvernement: „Onze lezers herrinneren zich voorzeker de verwerping, omtrent zes weken geleden, van het zoogenaamd tienjarig budget door de tweede kamer van het Nederlandsch Parlement. Ettelijke leden van hetzelve, bedieningen bij de kroon bekleedende, die ter dier gelegenheid tegen het ontwerp gestemd hadden, zijn uit hunne bedieningen ontslagen; hierop is door zekeren heer *de Potter* en de uitgevers van twee Brusselsche dagbladen eene poging gedaan tot het daarstellen eener nationale inschrijving voor deze, zoo als zij dezelve noemden, slagtoffers van partij geweld. Het Nederlandsch Gouvernement de zaak uit een ander oogpunt beschouwende, heeft procedures tegen den heer *de Potter* en zijne medehelpers aangevangen, als deelgenooten eener zamenspanning tot het omkeeren of veranderen van het Gouvernement. Zonder de overtreding van deze dagbladschrijvers in het ernstige licht eener zamenzwering te beschouwen, kunnen wij niet afzijn in zoo verre vooruit te loopen, dat het openbaar gevoelen hen voorzeker ten dezen niet zeer gunstig zal zijn; dat het buiten allen twijfel een regt is van de uitvoerende magt, om zoodanige harer dienaren, als goedvinden tegen hare bedoelingen te stemmen, uit hare dienst te ontslaan.

ITALIE.

VENETIE den 2den Februarij.

Gisteren is de ons toegezegde vrijhaven met bijzondere plegtigheid en algemeene vreugdebedrijven geopend. Tallooze booten bragten de koopmansgoederen, die tot nog toe in het eiland St. Giorgio opgehoopt waren, naar de stad over, en in korten tijd waren, onder outzettenden toeloop en vrolijk gejuich, alle pakhuizen en magazijnen gevuld. Des avonds was geheel Venetie verlicht; de Onder-koning woonde eene schitterende tooneelvoorstelling in den schouwburg Fenice bij, en aanzienlijke sommen, zoo aan geld als levensbehoeften zijn onder de armen uitgedeeld. De kamer van koophandel, benevens eenige bijzondere leden van den handelstand, gaven alleen 41,000 Oostenrijksche Lires.

MENGELWERK.

UITTREKSEL UIT EEN REISVERHAAL IN NOORDELIJK EN CENTRAAL AFRIKA.

(Bijdrage tot de Land- en Volkenkunde).

Er zijn te *Londen* onlangs een paar Reisverhalen uitgekomen, betrekkelijk het Noordelijk en Centraal *Afrika*. Het doel, der Reizigers, daarin voorkomende, was, om tot in het midden van *Afrika* door te dringen, en om *Sudan*, de landen aan geene zijde der groote woestijn te doorzoeken. Nu is de vraag, hoe verre is die poging gelukt?

De reis werd ondernomen van *Tripoli* over *Tessan* naar *Borneo*, en van daar is dezelve voortgezet naar *Haussa* op de Caravanen-Chaussée, die reeds in oudheid voor een gedeelte bekend was. Daar van daan gaat ook het verhaal over een gedeelte van den weg van *Tripoli* tot *Murzuk* en *Tessan*, alwaar reeds *Horneman* en *Lyon* zijne voorgangers waren, kort weg. Maar van *Murzuk* af werd, nog voor het aangaan der tweede reis naar *Sudan*, een uitstap westwaarts naar *Ghraat* gemaakt, werwaarts nog niet een van de nieuwe reizigers gekomen was. De weg ging van *Germa*, drie mijlen van *Oud-Germa*, rijk van bronnen, zout en palmboomen. De bewoners zijn meerendeels *Tuariks*; de grootste natuurmerkwaardigheid des lands is de *Trona* meer, die sterk met *Soda* bezwangerd is, een aanmerkelijk voorwerp van handel, en geheel met wormen gevuld, die men slechts door middel van het mikroskoop zien kan. Van daar terugkomende brak hij het reisgezelschap van *Murzuk* op, om den togt naar de binnenlanden van *Afrika* voort te zetten. Tot naar *Tegerly*, de zuidelijke stad *Tessan*, volgde men nog het voetspoor van *Lyon*, die nopens het verdere slechts berigten ingewonnen had. De verdere weg tot op de grenzen van het rijk *Bornu*, is derhalve als nieuwe ontdekking te beschouwen. De togt ging door het land van de *Tibbos* naar *Bilma*, hunne hoofdplaats, eerst door zandwoestijnen, doch kort daarop werden het steenwegen, en dan volgden heuvels en rotsachtige bergen, zoo als *Herodotus* dezelve in het land der *Atlanten* beschrijft. *Kisby*, noordwaarts van *Bilma*, acht dagreizen van *Agades* en vierentwintig van *Cashna*, is de rustplaats der Caravanen, alwaar de Sultan van dezelve zijn tol voor het doorreizen doet afvorderen. Bij *Bilma* zijn de Zout-Zeeën met zuiver gecristalliseerd Zout gevuld, hetwelk in manden vervoerd wordt. Dit is de voorraadplaats van waar *Sudan* en *Bornu* zijn Zout haalt. Niet minder dan 20,000 korven worden er jaarlijks uitgevoerd. Dit is een door de natuur zelve voorgeschreven handelstak, die plaats grijpen moest, sedert men in *Sudan* behoefte aan zout had. Bij *Bilma* is eene bron van het helderste zoet water; verder op begint een woestijn, alwaar geen spoor van *vegetatie* meer gevonden wordt, dertien dagreizen lang. Zoo bereikte men na vele overstane moeijelijkheden en gevaren, de stad *Lari*, die de grensstad van het rijk *Bornu* is. En hier begint met de daad de eerste hoofdschouwplaats der nieuwe ontdekkingen, het rijk *Bornu*.

En zoo treedt dan nu dit hoofdrijk van binnen-*Afrika* uit zijne duisterheid te voorschijn. Reeds de aardrijkskundige ligging van hetzelve vertoont zich anders dan dezelve op onze tot hiertoe vervaardigde geografische kaarten voorkomt. In plaats dat het op de thans bekende kaarten ten minste acht graden te verre oostwaarts geplaatst stond, weten wij nu, dat de hoofdsteden van dat rijk, *Angornu* en *nieuw-Bilma*, onder denzelfden meridiaan met *Murzuk* en *Tessan* liggen, waaruit mitsdien van zelfs voortvloeit, dat de groote handelsweg van *Tripoli* over *Tessan* naar *Sudan* deszelfs westelijke grenzen aanraakt.

De eerste stad tot welke men geraakte was *Lari*, aan de groote binnenmeer *Tsaad*, dien men hier allereerst te aanschouwen kreeg. De oevers waren met ontelbare vogelen bedekt, pelikanen, kraanvogels en andere, die ter naauwernood uit den weg gingen, wanneer men dezelven nabij kwam. De stad *Lari* heeft ongeveer 2000 inwoners; het zijn Negers. Van hier ging de weg door boschrijke landstreken naar de stad *Kuka*, de residentieplaats van den Sheik, die aan den Sultan van *Bornu*, welke in *Birnie* resideert, als bevelhebber der troepen, het gezag ontweldigd had. De reizigers stonden niet weinig verbaasd, voor *Kuka* een korps van eenige duizend wel bereden en wel geoefende ruiterij te ontmoeten, wier bevelhebbers in geharnaste hemden, bestaande uit kettingen, gewikkeld waren, en onze reizigers tot in de stad begeleidden. Zij werden door den Sheik genadig ontvangen, verkregen verlof om het land door te reizen, en begaven zich toen naar *Birnie*, alwaar zij in eene plegtige audientie, den Sultan, die achter eene tralie gezeten was, voorgesteld werden. *Birnie* is even als *Kuka* eene stad van ongeveer 10,000 zielen; maar de volkrijkste stad is *Angornu*, waarhenen zij zich dadelijk vervoegden. Deze heeft op zijn allerminst 30,000 inwoners, en ligt in de nabijheid van de groote binnenmeer *Tsaad*, het hoofddoel hunner reis. De inwoners zijn aanhangers van den Islam; en wel zeer ijverige; hun rijkdom bestaat in koorn en vee; buitenlandsche handel wordt er niet veel gedreven. Het luchtgestel is ten uiterste heet; vooral van Maart tot Junij. In Mei begint de regentijd met hevige onweders; deze duurt tot tegen October, als wanneer het koelere jaargetijde een aanvang neemt. De bevolking is talrijk; men telt dertien groote steden; tien onderscheiden talen of welligt tongvallen worden in *Bornu* gesproken. Een deel der inwoners, de *Schuas*, zijn Arabieren, en spreken zuiver Arabisch; zij verdeelen zich in stammen, die hare namen nog mede uit *Egypte* gebragt hebben; zij zijn een trotsch en trouwloos volk; houden zich voornamelijk met veefokkerij bezig en worden berekend in staat te zijn om 15,000 ruiters te kunnen bijeen brengen. Wat het uiterlijke betreft hebben zij groote gelijkenis met de *Zigeuners*. Het hoofdvolk, de *Bornus* of *Kanowry* hebben breede aangezigten, een' grooten mond, een' dikke negerneus, witte tanden en hooge voorhoofden. Zij zijn een vreedzaam en rustig volk, zeer beleefd onder elkander; niet oorlogzuchtig maar wraakzuchtig en diefachtig. Zij leven zeer eenvoudig; brood is onbekend, omdat er weinig tarwe en rogge groeit. Het gewoonlijkste voedingsmiddel bestaat uit een soort van gierst, *gussub* genaamd; rijst wordt van *Sudan* aangebragt; Indisch koorn, Katoen en Indigo zijn de hoofdvoortbrengsels; de Indigo is voortreffelijk; hun eenig akkerbouwgereedschap is de haak, uit ijzer van de *Mandara* gebergten gemaakt; de landarbeid moet meest door de vrouwen verrigt worden; de huisraad bestaat meestal uit aarden potten en houten vaatwerk; zij slapen op matten, bedekt met huiden van dieren; iedereen kussens krijgt men uit *Sudan*; Goud wordt in het land niet gevonden; de plaats van geld vervangen strepen van Katoen, *Gubbuk* genaamd, drie duim breed en een duim lang; drie tot vijf maken eene Rottalo, en tien Rottalos staan gelijk met een' Dollar. De regering is eene onbeperkte, echter *elective* monarchij. Thans is de magt in handen van den Sheik *Elkunery*, die het land van den druk der *Fellata's* bevrijdde; nogtans in plaats van zelve Sultan te worden, den Sultan *Mahomet* benoemde, die zijnen zoon *Ibrahim* tot opvolger gehad heeft, eene loutere heerschappij in naam! Aangaande een handelsverkeer voor de toekomst met *Bornu*, worden zeer goede raadgevingen alhier gevonden. De aardrijkskundige ontdekkingen werden deels naar het Oosten, deels naar het Westen gerigt. De eerstgemelde met oogmerk om de meer *Tsaad* te onderzoeken, hetwelk echter slechts ten deele uitvoerlijk bevonden werd, daar men de oostelijke zijde uit hoofde der betrekkingen met *Begarmie* niet omtrekken kon. De omvang van denzelven is dientengevolge nog bij geene mogelijkheid te bepalen: hij neemt twee rivieren op, de *Yeou* die van het Westen, en de *Shary* die van het Oosten komt; maar niet de *Icliba*. Deze meer is vol van eilanden, die van een roovervolk bewoond worden, die met Kano's komen om te plonderen. De ontdekkingen naar het Zuiden werden daardoor verruimd, dat *Denham* aan eene expeditie deel nam, die Negers rooven zoude, maar welke een zeer slechten uitslag had. De troepen werden niet alleen door de Negers die zich in eene verhakking geposteerd hadden en met vergiftigde pijlen schoten, geslagen, maar ook bijna allen neergehakt; en *Denham* zelve, reeds gevangen gemaakt en naakt uitgekleed, ontkwam slechts door een half wonder.

Nadat men door *Mandara* getrokken was, kwam men tot aan de gebergten, alwaar deze Negers wonen, onder 11 graden N. B. zoo als dan deze Paralle over het geheel als de grens opgegeven wordt tot aan dewelke men in de Noordelijke helft van *Afrika* gekomen is; en tevens als het uiterste punt tot waartoe de *Islam* in *Afrika* doorgedrongen is. Het schijnt als of de onder deze breedte beginnende boschrijke landstreek aan al het verder doordringen een' grenspaal gesteld had.

Het TWEEDE HOOFDRIJK van *Binnen-Afrika*, hetwelk door deze expeditie uit de duisternis in het licht getreden is, is het rijk van *Hussa* of het land der *Fellata's*, tot in hetwelk *Clapperton* doordrong, die om deze reden ook in zijn dagboek een berigt over hetzelve bekend gemaakt heeft. De reis, op welke *Clappertons* reisgezel *D. Oudeny* het leven verloor, duurde van *Kuka* tot *Sicuatu*, de hoofdstad van *Hussa*, van den 15 December tot 16 Maart. Deze reis ging in eene westelijke rigting over de rivier *Yeo* en door meer dan eene stad, onder dewelke *Kano*, die tusschen de 30 à 40,000 inwoners telt, eene hoofdplaats van den Caravanen-handel, de gewigtigste was; terwijl daarentegen *Cashna*, welke stad door den reiziger op zijnen terugkeer bezocht werd, in verval is.

(Het vervolg hierna).

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.